

רשומות

הצעות חוק

26 בנובמבר 1979

1424

ר' בכסלו תש"ם

צמוד

52	חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 37), תש"ם-1979
61	חוק מס מעסיקים (תיקון מס' 2), תש"ם-1979
62	חוק עידוד התעשייה (מסים) (תיקון מס' 7), תש"ם-1979

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 37), תש"ם-1979

תיקון סעיף 9 1. בסעיף 9 (14) (ב) לפקודת מס הכנסה: (להלן - הפקודה), במקום "100.000 לירות" יבוא "500.000 לירות לכל שנת מס".

תיקון סעיף 130 2. בסעיף 130 (א) לפקודה -

(1) בפסקה (1), אחרי "לשיטת ניהול הפנקסים" יבוא "לרבות חיוב הנישום לדרוש ממי שאתו הוא מקיים קשר עסקי כלשהו למסור לנישום את פרטיו האישיים ולהודות" ובסופו יבוא "ואולם ביטולן של הוראות או קביעת הוראות מקלות יכול שייכנסו לתקפן לפני תום שלושה חדשים מיום פרסומן";

(2) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) הנציב רשאי, לפי בקשת נישום שהוא בעל עסק זעיר כמשמעותו בסעיף 145א, ולאחר קבלת חוות דעתה של ועדה שמינה לענין זה, לפוטרו מחובה זו אם נתקיימו לגבי הנישום דרישות שקבע הנציב בכללים שפורסמו ברשומות, בדבר מום או מצב גופני או נפשי או אנלפכתיות, שבגללם אין הנישום יכול למלא את חובת ניהול הפנקסים; הודעה על הרכבה של ועדה שמונתה לענין פסקה זו תפורסם ברשומות."

דברי הסבר

הפרטים האישיים של אותו אדם ולאפשר בכך הן את בדיקת מהימנות הרישום של הנישום התייב בניהול הפנקסים והן בדיקת הכנסתו של מי שאת פרטיו רשמים.

(ב) לפי הסעיף האמור, הוראות לניהול פנקסים ייכנסו לתוקפן בתום שלושה חדשים מיום פרסומן ברשומות או במועד מאוחר יותר שקבע הנציב.

מטרתה של הוראה זו היא לתת לנישומים מספיק זמן שיאפשר להם לעשות את ההכנות השונות, כמו מיכשור מתאים וכיוצא בזה, כדי שיוכלו לעמוד בדרישות הנציב. במקרה שמדובר בהוראות פטור מחובת ניהול פנקסים או הוראות מקלות - אין צורך בזמן ממושך להכנות; משום כך מוצע לקבוע כי במקרים כאלה יוכלו ההוראות להיכנס לתקפן בתקופת זמן קצרה משלושה חדשים.

(ג) לפי סעיף 130(א)(2) רשאי הנציב, לפי בקשת נישום, לאשר לו שינוי מההוראות לניהול פנקסים, בתנאים ולתקופה שיקבע, אולם אין אפשרות לפי הסעיף הקיים לפטור לגמרי מחובות ניהול פנקסים. מתברר שינום מקרים של נכות קשה (עיוורון, שיתוק וכדומה) שבהם הנישומים אינם יכולים לנהל פנקסים לפי ההוראות. מוצע לאפשר לנציב לקבוע כללים למתן פטור למקרים כאלה ולהטיל את מלאכת הבדיקה של התאמת הנישום הפונה לכללים שקבע הנציב, על ועדה שימנה הנציב, אשר תיעץ לו כיצד לנהוג בפניות השונות.

סעיף 9 (14) (ב) לפקודה קובע כי ייתן פטור ממס ל-הפרשי שער על פקדון במטבע חוץ במוסד בנקאי שהוא סוחר מוסמך כמשמעותו בתקנה 3 לתקנות ההגנה (כספים), 1941, שהפקיד יחיד - ולענין זה, יחיד - לרבות קרן להשקעות בנאמנות, כמשמעותה בחוק להשקעות משותפות בנאמנות, תשכ"א-1961 - (א).....

(ב) מכספים שנתקבלו בידי כהכנסה לפי סעיף 2(1) אם היו מופקדים שנה אחת לפחות ובלבד שהסכום הפטור לא יעלה על 100,000 לירות; הפטור על פי פסקה זו לא יחול על הפרשי שער שהם עצמם הכנסה לפי סעיף 2(1) בידי;

הסכום של 100,000 לירות נקבע בשנת 1975. לנוכח הזמן שחלף מאז והאינפלציה במשק, מוצע להעלות את הסכום לחצי מיליון לירות ולציין במפורש כי הסכום הזה הוא שנתי.

(א) סעיף 130(א)(1) מסמיך את הנציב "לצורך השומה" לקבוע בהוראות לניהול פנקסי חשבונות גם כללים לשיטת ניהול הפנקסים. מוצע לתבהיר כי כללים אלה כוללים גם הוראות בדבר חיוב הנישום לדרוש ממי שאתו הוא מקיים קשרים עסקיים להודות בפניו, כדי שיוכל לרשום בפנקסיו את

1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח תשל"ט, עמ' 103; ה"ח תש"ם, 1421, עמ' 42; 1422, תש"ם, עמ' 48.

3. בסעיף 135 לפקודה -

תיקון סעיף 135

(1) בפסקה (1), המלים "הון מועד שיפורש בהודעה" - יימחקו, ובמקום "באותו מועד דו"ח כאמור" יבוא "במועד שבו חייב אישה להגיש דו"ח כאמור; כל דו"ח לפי פסקה זו יימסר לפקיד השומה במועד שפורש בהודעה ובלבד שלגבי דו"ח על הון לא ייקבע מועד שהוא לפני תום 60 יום מיום הדרישה";
(2) בפסקה (3), במקום "כאמור בפסקה (2)" יבוא "כאמור בפסקאות (1) או (2)".

4. אחרי סעיף 135 לפקודה יבוא:

הוספת סעיף 135א

135א. (א) בעל עסק או משלח-יד חייב, אם דרש זאת ממנו פקיד השומה, למסור לפקיד השומה ידיעות ומסמכים בנוגע לקשריו העסקיים עם ספקיו, לקוחותיו או מי שיש לו אתו קשרים עסקיים.

סמכות לדרוש ידיעות על עסקים וקונים

(ב) האמור בסעיף קטן (א) אין בו כדי לחייב עורך דין, רופא או פסיכולוג לגלות ידיעות או מסמכים שלגביהם הוא חייב בשמירת סודיות לפי כל דין.

5. בסעיף 140 לפקודה, אחרי "חוק בנק ישראל, תשי"ד-1954" יבוא "עובד שנדרש כאמור יספק את הפרטים תוך 30 יום מיום הדרישה או במועד אחר שצויין בדרישה".

תיקון סעיף 140

6. אחרי סעיף 144 לפקודה יבוא:

הוספת סעיף 144א

144א. נישום המגיש לבית משפט תובענה המתבססת על גובה הכנסתו ממקור כלשהו ימציא העתק ממנה לפקיד השומה המטפל בשומתו.

המצאת העתק של תובענה לפקיד השומה

דברי הסבר

ולפסיכולוג לענין ידיעות ומסמכים שהוא חייב בסודיות לגביהם.

סעיף 3 סעיף 135(3) מסמיך את פקיד השומה, או מי שהוא הרשה לכך בכתב, לתפוס ספרים, חשבונות, מסמכים וכו', כשהוא עורך ביקורת במקום העסק או משלח-היד, אם הוא משוכנע שהדבר דרוש כדי להבטיח ביצועה של הפקודה או למנוע התחמקות ממילוי הוראותיה; כמו כן נקבע בסעיף כי חובה להתחזיר את התפוס תוך שלושה חדשים מתאריך התפוסה, אם לא הוגשה לפני כן תביעה פלילית בשל עבירה על הפקודה.

סעיף 5 סעיף 140 לפקודה קובע חו לשונו: "140. על אף האמור בכל דין אחר רשאי פקיד השומה לדרוש מכל עובד של גוף ציבורי שיספק כל פרט הנדרש לענין פקודה זו והוא בידיעתו או ברשותו של אותו עובד, אך אין לחייב מכוח סעיף זה עובד כאמור לגלות פרטים שעליהם הוא חייב בשמירת סודיות לפי פקודת הסטטיסטיקה, 1947, או לפי חוק בנק הדואר, תשי"א-1951, או לפי חוק בנק ישראל, תשי"ד-1954.

מוצע לאפשר הפיסת אותם מסמכים אם הדבר דרוש, כאמור, גם כאשר הנישום הוזמן אל פקיד השומה ונצטווה להביא אתו את המסמכים.

לענין סעיף זה, "גוף ציבורי" - המדינה, כל גוף העומד לביקורתו של מבקר המדינה וכל גוף אחר ששר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, קבע אותו כגוף ציבורי.

לפי הוראות סעיף 135 לפקודה ניתן לחקור כל אדם שיש לו קשר עסקי עם נישום שבדרך-קיים את תיקו, ביחס להכנסתו של הנישום. מוצע לאפשר לחקור בעל עסק או משלח-יד לגבי כלל האנשים שיש להם אתו קשרים עסקיים גם כשלא מדובר בנישום מסוים שאת ענינו בודקים. סמכות זו תרחיב את היקף קבלת הידיעות ותאפשר עשיית שומות טובות יותר, עם זאת יישמר החסיון הנתון לפי החוק לעורך דין, לרופא

מתברר שפקידי הציבור אינם מזדרזים למסור את המידע שברשותם, ועל כן מוצע התיקון שיקבע כי אם לא צוין מועד למסירת המידע חייבים למסרו תוך 30 יום.

סעיף 6 הסעיף המוצע הוא אחד מהאמצעים המוצעים במטרה לגרום לדיווח אמת על הכ-

"(א) (1) מסר אדם דו"ח לפי סעיף 131, יראו את הדו"ח כקביעת הכנסה בידי אותו אדם (להלן – שומה עצמית) ופקיד השומה ישלח לו הודעה בדבר סכום המס שהוא חייב בו על פי הדו"ח; דין הודעה כאמור כדין הודעת שומה לפי סעיף 149.

(2) פקיד השומה רשאי, תוך ארבע שנים מתום שנת המס שבה נמסר לו הדו"ח, לבדוק אותו ולעשות אחת מאלה:

(א) לאשר את השומה העצמית;

(ב) לקבוע לפי מיטב שפיטתו את סכום הכנסתו החייבת של האדם ולשום אותו בהתאם לכך, אם יש לו טעמים סבירים להניח שהדו"ח איננו נכון."

(1) בסעיף קטן (א) (1), במקום "סבירה" יבוא "מספקת" ובמקום "לביית המשפט המחוזי" יבוא "כאילו היתה צו לפי סעיף 152 (ב)";

(2) בסעיף קטן (א) (2), אחרי "בשנת מס" יבוא "אחת, או בשנים עשר חדשים רצופים בשתי שנות מס", ובמקום הסיפה המתחילה במלים "גם בשתי שנות המס שקדמו" יבוא "אינם קבילים גם בשתי שנות המס שקדמו לשנה שבה לא רשם פעמיים תקבול כאמור, או גם בשנת המס שקדמה לשנה הראשונה

ד ב ר י ה ס ב ר

העצמית תוך 4 שנים מתום שנת המס שבה הוגש הדו"ח (במקום חמש השנים שלפי החוק הקיים), ולעשות אחת מן השתיים: או לאשר את השומה העצמית, אם הוא סבור שהשומה העצמית איננה נכונה, לשום לפי מיטב שפיטתו את הכנסתו של הגישום.

הדגש בשינוי המוצע הוא במתן ביטוי לאמון בגישומים בכך שרואים בדו"ח שלהם שומה עצמית. כתוצאה מכך נחסך גם שלב מינהלי – שוב אין צורך בעשיית שומה זמנית; לשלטונות המס ניתנה תקופה של 4 שנים לבדיקת השומה העצמית וכשהם בודקים אותה עליהם להחליט אם הם סומכים ידיהם עליה או – אם יש מקום לכך – לשום לפי מיטב שפיטתם.

סעיף 8 בסעיף 145 לפקודה דן בפסילת ספרים בשל אי רישום תקבולים או אי ניהול קופה רושמת, וקובע כי גישום שלא רשם פעם אחת תקבול שהיה חייב לרשמו רואים את פנקסיו כבלתי קבילים וזאת אם שכנע את פקיד השומה כי היתה סיבה סבירה לאי הרישום; גישום שפעמיים או יותר בשנת מס אחת לא רשם תקבול שהוא חייב לרשמו, מהן פעם אחת לאחר שהחזר בכתב – חזקה שפנקסיו בלתי קבילים בשנה שבה לא רשם כאמור וגם בשתי שנות המס שקדמו לאותה שנה.

נסות הגישומים ולתשלום מס אמת במקרה שהדיווח מלכתחילה היה כוזב והאדם נזקק בשלב מאוחר יותר לערכאות.

סעיף 7 סעיף 145 (א) לפקודה קובע לאמור:

"(א) מסר אדם דו"ח רשאי פקיד השומה תוך חמש שנים מתום שנת המס שבה נמסר לו הדו"ח לעשות אחת מאלה:

(1) לאשר את הדו"ח ולערוך את השומה לפיו;

(2) לקבוע לפי מיטב שפיטתו את סכום הכנסתו החייבת של אותו אדם ולשום אותו בהתאם לכך אם יש לו טעמים סבירים להניח שהדו"ח איננו נכון;

(3) לאשר את הדו"ח אישור זמני ולדרוש תשלום המס המגיע לפיו, בלי לפגוע בוכותו לקבוע אחרי כן את סכום הכנסתו של אותו אדם לפי פסקה (2), ודין דרישת תשלום כאמור כדין הודעת שומה לפי סעיף 149."

מוצע לשנות את ההוראה כך שיראו בדו"ח שהגישום הגיש – שומה עצמית; וכל שיצטרך פקיד השומה לעשות בשלב הראשון הוא לחשב את סכום המס העולה מהשומה העצמית של הגישום ולשלוח לו הודעה על כך. דינה של הודעה זו לענין השגה וערעור – כדין הודעת שומה. עם זאת ניתנת לפקיד השומה סמכות לבדוק את השומה

שבתוך שנים עשר החדשים שבהם לא רשם פעמיים תקבול כאמור, אף אם דוחו"תיו נתקבלו והשומות נערכו לפיהם, זולת אם שוכנע פקיד השומה כי היתה טיבה מספקת לאי הרישום; שומה מתוקנת יכול שתיעשה בידי פקיד השומה ויראו אותה כאילו היתה צו לפי סעיף 152 (ב)."

9. בסעיף 173 א(א) (1) לפקודה, אחרי "שאינה משמשת לעסק" יבוא "או למשלח-ידו". תיקון סעיף 173 א
10. בסעיף 175 (ב) לפקודה, אחרי "באותה שנה אילולא" יבוא "חולק הדיבידנד או". תיקון סעיף 175
11. בסעיף 180 (ב) (1) לפקודה, אחרי "בתוך שנת המס" יבוא "ולענין זה רשאי שר האוצר לקבוע שיעור שבו יוגדל סכום המס האמור –". תיקון סעיף 180
12. בסעיף 187 לפקודה – (1) בסעיף קטן (א) (1), במקום "4.000 לירות" יבוא "8.000 לירות"; תיקון סעיף 187

דברי הסבר

בסעיף 18(ב) למצט משכורת חדשית רגילה והחזר הור צאות (להלן בסעיף זה – תשלומים לבעל שליטה), יהיה סכום המקדמות שלו כסכום שהיה משתלם באותה שנה אילולא שולמו התשלומים לבעל השליטה.

הנוסח האמור שחוקק בתיקון מס' 34 לפקודה התקין כוח להרחיב את בסיס המקדמות לעומת הנוסח שהיה בתוקף עד אז. אולם כשם שהרישה של סעיף קטן זה התייחסה הן לדיבידנד שחולק והן לסכומים ששולמו לבעל שליטה, כך היתה צריכה הסיפה להתייחס הן לזה והן לאלה. בטעות לא הוזכר בסיפה הדיבידנד שחולק ומוצע להשלים החסר, בתחולה שנקבעה לגבי הסעיף המתקן בתיקון מס' 34.

בכך ייכלל בבסיס המקדמות כל דיבידנד שחולק בשנת הבסיס, כפי שהיה המצב לפני תיקון מס' 34.

סעיף 11 סעיף 180(ב)(1) לפקודה קובע לאמור: (1) היה סכום המס שנישום חייב לשלמו על פי דוח שהגיש לפי סעיף 131 בתוך שנת המס עולה על סכום המקדמות, שהוא חייב בו לאותה שנה, רשאי פקיד השומה להגדיל את סכום המקדמות לפי סימן זה כדי להפרש האמור.

הדרישה המוגש לפקיד השומה בתוך שנת מס פלונית מתייחס לשנת מס קודמת לה; לפי זה, ולנוכח האינפלציה הקיימת, יוצא שהגדלת המקדמות אינה מכסה את ההפרש האמיתי המושפע מהאינפלציה. משום כך מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע את השיעור שבו יוגדל ההפרש שבין שנת הבסיס לשנה שלגביה משתלמות המקדמות.

סעיף 12 סעיף 187 לפקודה מחייב בתשלום ריבית והפרשי הצמדה וריבית על סכומי מס שלא שולמו עד תום שנת המס; החיוב הוא כלהלן: מתום שנת המס, במשך חצי שנה – 30% ריבית, וכעבור תקופה זו – 4% ריבית והפרשי הצמדה למדד המחיריים לצרכן או ריבית של 30%, לפי הגבוה שביניהם, ובלבד שמהריבית

מוצע להחיל את ההוראה ברבר פסילת הספרים של מי שלא רשם תקבולים יותר מפעם אחת בשנת מס אחת, גם על מי שעשה כן בתוך שנים עשר חדשים המשתרעים על פני שתי שנות מס; זאת משום שמדובר באדם שהוזהר בכתב וחזר ועבר את העבירה שתכליתה הפחתת סכום הכנסתו ועל כן אין לתת למחסום של שנת מס למנוע תיקון הכנסתו והענשתו.

בסעיף האמור הוראה מפורשת בדבר דינן של השומות בשנים שלגביהן נפסלו הספרים וניתן לטעון כי תיקון השומות יכול להיעשות רק בידי הנציב במסגרת סמכותו על פי סעיף 147. משום כך מוצע לקבוע במפורש כי פקיד השומה רשאי לשום לפי מיטב שפיתחו את ההכרעות נטות באותן שנים, גם אם נעשו לגביהם שומות, וכי לא יהיה ערר על שומות אלה אלא ערעור לבית המשפט המחוזי.

נקיטת המונח "מספקת" במקום "סבירה" מוצעת כדי להתאים את לשון סעיף 145 בלשון סעיף 216, שהוא סעיף העושה המקביל לו.

סעיף 9 סעיף 173 א לפקודה מסמיך את פקיד השומה להיכנס לחצרים של אדם החייב בניכוי במקור, בכדי לבדוק מסמכים הנוגעים לענין הניכוי האמור; אך ישנו סייג בסעיף האוסר כניסה לדירת מגורים אלא אם היא משמשת גם לעסק.

לפי פירוש דווקני יוצא שאם דירת המגורים משמשת למשלח-יד ולא לעסק אסור לפקיד השומה להיכנס אליה. ברור שאין כל הניחוי בפירוש כזה, וכדי להסיר ספק מוצע לתקן את ההוראה כך שניתן יהיה להיכנס גם לדירה כזאת.

סעיף 10 סעיף 175(ב) לפקודה קובע לאמור: (ב) חבר בני אדם, שבשנת המס הקובעת חילק דיבידנד הניתן לניכוי לפי סעיף 127(ב)(2), או שילם ליחיד שהוא בעל שליטה בו כמשמעותו בסעיף 32(9) סכומים כאמור

(2) בסופו יבוא:

"(ג) על סכומי מס שהיתה חובה לנכותם ולא נוכו או שנוכו אך לא הועברו לפקיד השומה במועד שנקבע לכך, יוטלו על החייב בניכוי, בעד התקופה המתחילה בתום שבועיים מהיום שבו היה חייב להעביר את הסכומים שניכה ולא העבירם או שהיה חייב להעביר אילו ניכה במועד, הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בסעיף 159א(א); ואולם אם הסכום החייב בניכוי נקבע כסכום שנתי כולל, יוטלו הפרשי ההצמדה והריבית בעד התקופה המתחילה במחצית שנת המס."

תיקון סעיף 188 - בסעיף 188 לפקודה -

- (1) בסעיף קטן (א), במקום "500 לירות" יבוא "1,000 לירות";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "25%" יבוא "36%" ובמקום "יוחזר לו העודף" יבוא "יוחזר לו הסכום העודף על 36% או על 1,000 לירות לכל החדש של פיגור, לפי הנמוך שביניהם";
- (3) בסעיף קטן (ג), במקום "500 לירות" יבוא "1,000 לירות";
- (4) בסעיף קטן (ד), בפסקה (1), במקום "500" יבוא "1,000"; בפסקה (2), במקום "1,000" יבוא "2,000"; ובפסקה (3), במקום "2,000" יבוא "4,000";
- (5) אחרי סעיף קטן (ו) יבוא:

"(ו) לא הגיש אדם במועד דו"ח על הון, שנדרש להגישו על פי סעיף 135(1), יוטל עליו קנס של 2,000 לירות לחודש בשלושת החודשים הראשונים לפיגור ו-4,000 לירות לחודש מהחודש הרביעי, ובלבד שאם התברר כי היה גידול הון שאין לגביו הסבר המגניח את הדעת לא יפחת הקנס מ-5% מסכום ההון שפקיד השומה לא שוכנע כי יש לגביו הסבר כאמור."

דברי הסבר

(ב) לפי סעיף קטן (ב) של סעיף 188, אם התברר לאחר שהוטל הקנס כי סכומו עולה על 25% מסכום המס שהוא חייב לאותה שנת מס, יוחזר לו העודף.

לפי הוראה זו, יש משום הענקת פריס במקרה של אדם אשר לשנת המס הקודמת לא היה חייב במס מסיבה כלשהי, כי מוחזר לו כל סכום הקנס שהוטל עליו, ללא שום הגבלה. מוצע לתקן את ההוראה בשתי נקודות: האחת - להעלות את השיעור המוכה בהחזר חלק מהקנס מ-25% ל-36%, והשניה - לקבוע כי הסכום שיוחזר יהיה הסכום העודף על 36% או על 1,000 לירות לכל חודש של פיגור, לפי הנמוך שביניהם.

(ג) סעיף 188(ד) קובע כי אדם שלא הגיש במועד דו"חות ניכויים, רשאי פקיד השומה להטיל עליו בעד כל שבועיים של פיגור קנס הגוע בין 500 לירות ל-2,000 - בהתאם למספר בני האדם שעליהם היה החייב להגיש דו"ח. מוצע להכפיל את סכומי הקנס.

(ד) כיום אין קנס מינהלי על מי שלא הגיש הצהרת הון כשנדרש להגישו.

מוצע להוסיף לסעיף 188 הוראה שתטיל קנסות על אדם כזה.

האמורה יופחת סכום של עד 4,000 לירות או סכום הריבית המתווסף לתקופה שמתום שנת המס ועד למועד שנקבע להגשת הדו"ח, לפי הנמוך שביניהם.

מכיון ששיעור הריבית בסעיף זה הועלה במידה ניכרת, מוצע להעלות את סכום המינימום שיופחת, מ-4,000 לירות ל-8,000 לירות.

כמו כן מוצע להרחיב את הסעיף ולהחילו גם על מי שחייב לנכות מס במקור ולא ניכה, או ניכה ולא העביר לפקיד השומה במועד שנקבע; אולם במקרה זה, שיש להתווסף אליו ביתר תומרה, מוצע להתחיל מיד בהטלת הפרשי הצמדה וריבית או בריבית בשיעור שקבע לענין סעיף זה שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת ואשר כיום הוא 48% - לפי הגבוה שביניהם.

סעיף 13 (א) לפי סעיף 188(א) לפקודה, גישו של אדם גיש דו"ח במועד, חייב בקנס של 3% מסכום המס לשנת המס האחרונה שלגביה נתחייב בתשלום המס; גישו כאמור שלא היה חייב במס בשנה הקודמת רשאי פקיד השומה להטיל עליו קנס של 500 לירות בעד כל חודש של פיגור.

מוצע להעלות את סכום הקנס ל-1,000 לירות לכל חודש של פיגור בהגשת הדו"ח.

14. אחרי סעיף 191 לפקודה יבוא:

הוספת סעיף 191

קנס על רישום כוב
191. ג. נישום החייב על פי הוראות הנציב מכוח סעיף 130 לרשום, לגבי קונה ששילם במזומנים, את פרטי זהותו על פי תעודה שהציג, ולא רשם אותם או שרשם פרטים בלתי נכונים, יוטל עליו קנס של 5% מסכום המכירה שלגביה הפר הוראה כאמור, ובלבד שסכום הקנס לא יפחת מ-1.000 לירות."

תיקון סעיף 192

15. בסעיף 192 לפקודה, במקום "ו-187" יבוא "187 ו-190", במקום "ו-191א" יבוא "191א ו-191ג" ובסופו יבוא "ורשאי הנציב, על פי שיקול דעתו המוחלט, להקטין או לוותר כאמור אם הוכח להנחת דעתו כי הנישום לא ידע את סכום המס המדויק המגיע ממנו בטרם הגיש את הדו"ח; ואולם הנציב לא יחייב את רשאי להקטין את שיעור הריבית או הפרשי הצמדה וריבית לפי סעיפים 186, 187 ו-190 בשל כך בלבד שהנישום שילם את מקדמותיו כדין או שהמס נוכח ממנו כדין, או ששילם את המס המגיע ממנו על פי הדו"ח עם הגשתו."

הוספת סימן

16. אחרי סעיף 195 לפקודה יבוא:

סימן ה': זקיפת תשלומיו של נישום

195א. נישום ששילם סכום כלשהו על חשבון סכומים שונים שהוא חייב בהם על פי פקודה זו ולא פירש לסילוק איזה מחובותיו האמורים נועד הסכום ששילם, ייוקף הסכום על חשבון המס שהוא חייב בו לפני הריבית והפרשי הצמדה."

"סדר זקיפת תשלומים

דברי הסבר

מהזיק כסף השייך לאוצר המדינה ומשום כך עליו לשלם ריבית והפרשי הצמדה. אין בהוראה זו משום סנקציה אלא רק שלילת יתרון חומרי שיכול לגרום לפיגור בתשלום המס.

בבג"צ 70/77 (אילן נגד נציב מס הכנסה), מנתח כב' השופט אשר את המצב המשפטי כמוסבר לעיל וקובע שגם ועדת בן שחר וגם המחוקק שאימץ את המלצתה טעו; כב' השופט אשר רואה בתשלום הריבית והפרשי הצמדה סנקציה כספית המוטלת על מי שאינו יכול לנהוג אחרת מאשר נהג; משום כך לדעתו נתקיימה לגביו הסיפה של סעיף 192 - כלומר הפיגור נגדם בגלל נסיבות שאינן תלויות ברצונו של הנישום ועל כן צריך הנציב לפטרו מחובת תשלום הריבית.

כאמור, ההוראה שבסעיף 187 לא נקבעה כסנקציה אלא מתוך רצון לשלול יתרון כלכלי בלתי מוצדק. מוצע איפוא לתקן את סעיף 192 כך שהסיפה שלו לא תסכל את המטרה האמורה והנציב לא יהיה חייב לפטור את הנישום מחובת תשלום הריבית והפרשי הצמדה בשל הטענה שהנישום לא ידע כמה מס עליו לשלם בטרם הגיש את הדו"ח.

16 פעיף
מבצעי הפקודה נהגו במשך כל השנים, כא"ר שר נישום שילם סכום כלשהו בלי לציין על חשבון איזה חוב מחובותיו הוא משלמו, לזקפו תחילה

14 סעיף
מוצע להוסיף הוראות בדבר הטלת קנסות בשל רישום פרטים כחובים וכן על מי שהורר שע בעבירה חמורה, תוך החמרה על מי שאין זו הרשעתו הראשונה.

15 סעיף
סעיף 192 לפקודה מסמיך את הנציב להקטין את שיעור הריבית או הפרשי הצמדה וריבית לפי סעיפים 186 ו-187, או לוותר עליהם לחלוטין, אם הוכח להנחת דעתו כי הפיגור שגרם לחובת התשלום לא נגרם על ידי מעשה או מחדל התלויים ברצונו של הנישום.

סעיף 187(א)(1) לפקודה מחייב בתשלום ריבית והפרשי הצמדה וריבית על כל סכום מס שלא שולם בתוך שנת המס, החל מתום אותה שנת מס, וזאת למרות העובדה שסעיף 182 לפקודה קובע כי את הפרשים שבין המקדמות ששולמו בתוך שנת המס והסכומים שנוכו במקור יש לשלם עם הנשת הדו"ח לא יאוחר מ-30 ביוני שלאחר שנת המס שאליה מתייחס הדו"ח או מיום 31 באוגוסט - אם הדו"ח של הנישום מתבסס על מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה.

הרעיון שעמד מאחורי ההוראה המחייבת תשלום ריבית והפרשי הצמדה החל מתום שנת המס, הוראה שנקבעה על פי המלצת ועדת בן-שחר שטיפלה ברפורמה של החוק, הוא שהנישום, בין מרצונו ובין שלא מרצונו,

"אי הודעה על התחלת המעסקות

215א. (א) אדם שפתח עסק או החל לעסוק במשלח-יד, ולא הודיע על כך במועד לפקיד השומה ואף לא הגיש במועד את הדו"ח השנתי הראשון שהיה עליו להגיש לאחר האירועים האמורים, דינו - מאסר שלוש שנים או קנס 500,000 לירות ופי אחד וחצי מסכום המס שנתחייב בו.

(ב) אדם ששינה את סוג עסקו או משלח ידו, ולא הודיע על כך במועד לפקיד השומה ואף לא הגיש במועד את הדו"ח השנתי הראשון שהיה עליו להגיש לאחר האירוע האמור, דינו - מאסר שמונה עשר חדשים או קנס 250,000 לירות ופי אחד וחצי מסכום המס שנתחייב בו."

(1) בסוף פסקה (7) יבוא "לא נרשם התקבול בידי עובדו של הנישום, יאשם בעבירה העובד ויאשם בה גם הנישום אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושהוא נקט בכל האמצעים הסבירים להבטחת מגיעת העבירה".

(2) בסופו יבוא:

"(8) לא קיים דרישה שדרש ממנו נישום לפי סעיף 130 (א) (1)."

תיקון סעיף 220 19. בסעיף 220 לפקודה, במקום "200,000 לירות ופי אחד וחצי" יבוא "1,000,000 לירות ופי שניים" ובמקום "או שהתכוון להעלים" יבוא "שהתכוון להעלים או שעזר להעלים".

דברי הסבר

סעיף 18 לאחרונה נקבע בסעיף 216 (7) כי מי שלא רשם תקבול שהיה חייב לרשמו על פי הוראת אות הנציב לניהול פנקסים, יאשם בעבירה ודינו - מאסר שנה או קנס 15,000 לירות.

מתברר שבעלי עסקים רבים מצליחים להתחמק מעונש על אי רישום על ידי כך שהם מטילים את חובת הרישום - או אי הרישום - על עובד שלהם. מוצע לסתום פריצה זו.

סעיף 19 סעיף 220 קובע כי אדם אשר במיד, בכוונה להתחמק ממס או לעזור לאדם אחר להתחמק ממס, עבר עבירה הנזכרת בסעיף, דינו - מאסר שבע שנים או קנס 200,000 לירות ופי אחד וחצי מסכום ההכנסה שהעלים או שהתכוון להעלים או שני העונשים כאחד.

(1) מוצע להעלות את סכום הקנס למיליון לירות ופי שניים מסכום ההכנסה שהעלים או שהתכוון להעלים.

(2) למרות העובדה שהרישה מתייחסת גם לאדם שהתכוון להתחמק ממס וגם לאדם שהתכוון לעזור לאחר להתחמק ממס, הרי הסיפה מדברת בסכום ההכנסה שהעלים או התכוון להעלים.

על חשבון הקנסות שאותו אדם חייב בהם, לאחר מכן על חשבון סכום המס שהוא חייב בו ולבסוף - על חשבון הריבית והפרשי הצמדה.

בפס"ד שנתן בית המשפט העליון לאחרונה בע"א 75/78 (החברה הישראלית המרכזית למסחר ולהשקעות בע"מ נגד פשמי"ג), קבע כב' השופט אשר כי בענין סדר זקיפת התשלומים הל, בהעדר הוראה מפורשת אחרת בפקודה, סעיף 49 לחוק החוזים (חלק כללי) הקובע כי "סכום שניתן לסילוקו של חיוב אחד, ייוקף תחילה להש" בן ההוצאות שנתחייב בהן החייב בשל אותו חיוב, לאחר מכן לחשבון הריבית ולבסוף לחשבון החיוב עצמו".

כדי להבטיח שהפירוש של בית המשפט לא יחמיר עם הנישום כשיש עליו חוב לפי פקודה זו לאוצר המדינה, מוצע לקבוע במפורש שכאשר נישום שילם סכומים כל-שהם ולא פירש את סדר זקיפתם, הם ייוקפו תחילה על חשבון הקרן, ורק אחר כך על חשבון ריבית והפרשי הצמדה.

סעיף 17 מוצע להחמיר בעונשו של מי שמעלים את העובדה שהחל לעסוק בעיסוק מסויים או שינה את עיסוקו וגם איננו מגיש דו"ח לשלטונות המס.

הוספת סעיף 228א

20. אחרי סעיף 228 לפקודה יבוא:

228א. הנציב רשאי לפרסם אחת לשנה רשימה של כל הנישומים שהורר-
שעו בשנה הקודמת בעבירה על פי סעיף 220; פרסום כאמור ייעשה בשני
עיתונים יומיים לפחות.

הוספת סעיף 230א

21. אחרי סעיף 230 לפקודה יבוא:

230א. נדרש אדם כדין, לפחות פעמיים, להתייצב לפני פקיד השומה
ולא עשה כן, ולא הודיע לפקיד השומה על סיבה סבירה לאי-התייצבותו,
רשאי שופט או רשם של בית משפט שלום, לפי בקשת פקיד השומה, ליתן
צו המחייב אותו להתייצב לפני פקיד השומה במועד ובמקום שצויינו
בצו.

הוראת שעה

22. לגבי גידול הון על פי הצהרות הון שיוגשו תוך שנה מיום פרסומו של חוק זה ייקרא
סעיף 223 (2) לפקודה כאילו במקום "חמש שנים" נאמר בו "שבע שנים".

תיקון חוק לתיקון
פקודת מס הכנסה
(מס' 32)

23. בחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 32), תשל"ח-1978, בסעיף 56 (ו), במקום
"ובלבד שאם התחיל הנישום לנהל סרט" יבוא "ובלבד שאם הזמין הנישום" ואחרי
"1 בינואר 1979) יבוא "רשאי הנציב לקבוע כי אם התחיל לנהל סרט קופה רושמת לא
יאותר מיום ג' בניסן תשל"ט (31 במרס 1979)".

דברי הסבר

או דו"חות לפקיד השומה לאותה תקופה, בניכוי המס
ששולם.

לאור מדיניות השומה של השנים האחרונות, שבהן
נתנו לקבל את הדו"חות של נישומים שניהלו פנקסים
כדין, נדרשו הצהרות הון רק במקרים מועטים. מכיון
שהמדיניות החדשה היא לערוך בדיקות יסודיות ומקי-
פות, ישנה כוונה לדרוש יותר הצהרות הון ומשום כך
יימצא שברוב המקרים הצטרך להיעשות השוואה בין
שתי הצהרות הון שהאחרונה שבהן הוגשה כעבור יותר
מהמשש שנים אחרי הראשונה ועל כן תקופת המשש השנים
לא תספיק, משום כך מוצע להאריך את התקופה, שבה
קיימת חוקת אשמה לגבי הנישום שהתברר כי הונו גדל
באותה תקופה בסכום העולה על הסכום שהצהיר, מחמש
שנים לשבע שנים, ואת לתקופת מעבר של שנה.

סעיף 23
נסה (מס' 32), תשל"ח-1978, קובע כי הת-
חולה של סעיף 2145 ב(ב) החדש, שלפיו נישום החייב
בניהול סרט קופה רושמת ולא ניהלו, יראו את פנקסיו
כבלתי קבילים, תהיה משנת המס 1978, ובלבד שאם
התחיל לנהלו לא יאוחר מיום ב' בטבת תשל"ט (1 בינואר
1979) לא יראו את פנקסיו כבלתי קבילים.

מתברר שנישומים רבים הזמינו קופה רושמת לפני
התאריך האמור אך לא קיבלו אותה בזמן; משום כך
מוצע להסמיך את הנציב להאריך את המועד עד יום 31
במרס 1979 לגבי מי שאכן הזמין את הקופה לפני 1 בינו-
אר 1979.

בית משפט קבע לא מזמן שלגבי מי שעזר לאחר לה-
עלים הכנסה אין הסיפה חלה.

מוצע לתקן את הסיפה ולקבוע שהקנס שיהיה חייב
בו המסייע להעלמה יהיה פי שניים מסכום ההכנסה
שסייע להעלים.

סעיף 20
מגמתה של ההוראה המוצעת היא להרחיב
נישומים מהעלמת מס ובכך לגרום לתשלום
מס אמתי.

סעיף 21
מתברר שנישומים שנדרשים כדין להופיע
לפני פקיד השומה אינם מציינים לדרישה
בזמן או אינם מציינים כלל. ההוראה המוצעת תביא
לייעול העבודה וקיצור זמן הטיפול.

סעיף 22
סעיף 223 לפקודה קובע לאמור:

223- מי שהאשם בעבירה על שהשמיט הכנסה או על
רישומה בהסדר לפי סעיף 217 יראו כאילו הוכחה לכ-
אורה אשמתו בעבירה, אם הוכח אחת מאלה:

(1) הוצאות הבית או הוצאות פרטיות שהוצאו בשנת
המס עלו על ההכנסה שעליה הגיש דו"ח לפקיד
השומה;

(2) הונו או הונו של אשתו או של ילדיו שלמטה מגיל
20 גדל בתקופה מסויימת, שאינה עולה על המשש שנים,
בסכום העולה על סכום ההכנסה שעליה הגיש דו"ח

24. (א) תחולתו של סעיף 1 לגבי שנת המס 1979 ואילך.
- (ב) תחולתו של סעיף 6 לגבי תובענות שיוגשו החל מיום פרסומו של חוק זה.
- (ג) תחולתו של סעיף 7 לגבי דו"חות המתייחסים לשנת 1978 ואילך.
- (ד) תחולתו של סעיף 8 (2) לגבי מי שאי הרישום שלאחר אוהרת פקיד השומה היה לאחר יום פרסומו של חוק זה.
- (ה) תחולתו של סעיף 10 לגבי מקדמות שיש לשלמן בשנת המס 1979 ואילך.
- (ו) תחולתו של סעיף 11 לגבי מקדמות לשנת 1980 ואילך.
- (ז) (1) תחולתו של סעיף 12 (1) על ריבית המשתלמת לגבי שנת המס 1979 ואילך.
- (2) תחולתו של סעיף 12 (2) לגבי ניכויים החל מיום ט"ו בניסן תש"ם (1 באפריל 1980). לענין זה יראו ניכויים שהיתה חובה להעבירם לפקיד השומה, או לבצעם, לפני המועד האמור כאילו המועד לביצוע חובת הניכוי הוא במועד האמור.
- (ח) (1) תחולתן של ההוראות המתייחסות לסכומים הקצובים שבסעיף 13 (1) עד (4) מיום י"ב בטבת תש"ם (1 בינואר 1980).
- (2) תחולתו של סעיף 13 (5) לגבי דו"חות שהוגשו ביום ד' בניסן תשל"ט (1 באפריל 1979) או אחריו, ואולם לענין הקנס החדשי והקנס המינימלי יחשב הפיגור מיום תום שלושה חדשים מיום פרסומו של חוק זה.

חוק מס מעסיקים (תיקון מס' 2), תש"ם-1979

1. בסעיף 2 לחוק מס מעסיקים, תשל"ה-1975: (להלן - החוק העיקרי), במקום "4%" יבוא "7%".

2. אחרי סעיף 2 לחוק העיקרי יבוא:

א2. (א) מעסיק המשלם הכנסת עבודה בעד עבודה כאחד מאלה יהיה פטור ממס מעסיקים בשל אותה הכנסה:

(1) במפעל תעשייתי שעיקר פעולתו בשנת המס היא פעילות ייצורית כמשמעותה בחוק עידוד התעשייה (מסים), תשכ"ט-1969;²

(2) כמשק חקלאי המשמש כעיקר לייצור תוצרת חקלאית לרכות צמחים ובעלי חיים;

(3) בהפעלת מלון, פנסיון, בית מרגוע או בית אירוח;

(4) בבניית בתי מגורים או בעבודה הקשורה בהכנה או בהשלמה של בניה כאמור, לרכות עבודות הפירה, סלילת דרכים ועבודות עפר.

(ב) מעסיק שחל עליו סעיף קטן (א), המשלם הכנסת עבודה גם במפעלים או פעילויות אחרים, אך מרבית הכנסת העבודה משתלמת בשל עבודה שחל לגביה הפטור, יהיה פטור ממס מעסיקים גם בשל הכנסת עבודה בעד עבודה מינהלית הקשורה בשני סוגי הפעילויות.

3. בסעיף 3 לחוק העיקרי, במקום "4%" יבוא "7%".

4. בשנת המס 1979 יחולו הוראות סעיפים 1 ו-2 על הכנסת עבודה המשתלמת בעד עבודה חדשים יבואר 1980 עד מרס 1980 וכן על תשלומים חד-פעמיים שישולמו באותם חדשים בעד עבודה בשנת המס 1979 ושאינם מתייחסים לחודש מסויים.

5. תחולתם של סעיפים 1 עד 3 משנת המס 1980.

דברי הסבר

הצעת החוק היא אחד הצעדים שהממשלה נוקטת עתה במסגרת המדיניות של עידוד העברתם של עובדים מענפי השירותים לענפי הייצור.

1 ס"ח תשל"ה, עמ' 118; תשל"ו, עמ' 22.
2 ס"ח תשכ"ט, עמ' 232.

חוק עידוד התעשייה (מסים) (תיקון מס' 7), תש"ם-1979

1. בסעיף 5א לחוק עידוד התעשייה (מסים), תשכ"ט-1969 - 1

(1) במקום הרישה לסעיף קטן (א) יבוא:

"(א) חברה תעשייתית זכאית לנכות מהכנסתה סכום השווה לשיעור עליית המדד הממוצע כפול -

(1) רבע מהמלאי הסופי - בשנת המס 1978;

(2) מחצית מהמלאי הסופי - בשנת המס 1979;

(3) מחצית מהמלאי הסופי אך לא יותר מסכום ההון העצמי של החברה - בשנת המס 1980; לענין פסקה זו, "ההון העצמי" - סכום הון המניות הנפרע והרווחים.

(ב) שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת רשאי לקבוע סייגים לגביכר האמור בסעיף קטן (א).";

(2) האמור בסיפה לסעיף קטן (א) החל במלים "לענין זה -" יסומן כסעיף קטן (ג), ובמקום "זה" יבוא "סעיף זה";

(3) סעיף קטן (ב) יסומן (ד).

דברי הסבר

שאינ מקום לתת ניכוי בשל מלאי שרכישתו ממומנת על ידי הלוואות כשהוצאות המימון הללו מהוות הוצאה עסקית, מפני שעל ידי מתן הניכוי ניתן כבר פיצוי על הרווחים האינפלציוניים.

משום כך מוצע להאריך את תחולתו של ניכוי המלאי גם לגבי שנת 1980 ועם זאת להגביל את הכסיס שלפיו מחושב הניכוי בתקרת סכום ההון העצמי של החברה. לפי זה, הניכוי עצמו יהיה לא יותר מ-50% מההון העצמי.

גם עכשיו מוצע להעניק את ההקלה באופן זמני וזאת משום שכרגע עוסקים בבחינת בעיית המיסוי של רווחים אינפלציוניים, ועם תום הבדיקה תגובש וישת כוללת ולא יהיה עוד צורך בפתרונות זמניים וחלקיים.

סעיף 5א לחוק העיקרי מאפשר לחברה תעשייתית לנכות מהכנסתה (לענין קביעת הכנסתה החייבת במס הכנסה) סכום השווה לשיעור עליית המדד הממוצע כפול רבע משווי המלאי הסופי שלה בשנת המס 1978 - לגבי אותה שנה, וסכום השווה לשיעור עליית המדד הממוצע כפול מחצית משווי המלאי הסופי שלה בשנת המס 1979 - לגבי שנת המס 1979.

מטרתה של ההוראה האמורה, אשר הוקקה בשנת 1978, היתה להתחשב בחלק מעליית ערכו של המלאי בשנת המס בכדי למתן את נטל המס על רווחים אינפלציוניים, שהוא כבד במיוחד בתעשייה.

ההוראה נעשתה כהוראה זמנית במגמה לאפשר בחינת התוצאות שלה. לאחר בחינת התוצאות הגיעו למסקנה

1 ס"ח תשכ"ט, עמ' 232; תשל"ח, עמ' 164.

תיקון טעות

בהצעת חוק לתיקון פקודת השותפויות (מס' 2), תש"ם-1979, שפורסמה בהצעות חוק 1420, תש"ם, עמ' 39, בסעיף 1, המלים "לא יותר", פעמיים - יימחקו.